

ACTIEPLAN AANPAK SCHULDENCRIISIS

ChristenUnie komt met tien aandachtspunten voor de komende jaren

Het is een ongemakkelijke boodschap tijdens verkiezingen, maar het is wel de waarheid waar we in deze tijd mee te maken hebben. Er is geen ontkennen meer aan: we leven midden in een schulden crisis. Schulden bij de overheid, schulden bij banken en een grote schuldenlast bij burgers. Wij leven op te grote voet. De schulden blijven zich maar opstapelen.

Zo is de staatsschuld in enkele jaren van 45% naar circa 74% van het BBP gegroeid. De particuliere schulden bedragen zelfs ongeveer 130% van wat wij met elkaar in één jaar verdienen in Nederland. Eén op de tien de huishoudens gaat gebukt onder schulden. Banken hebben onverantwoorde risico's genomen en moeten nu door hun risicovolle kortetermijnbeleid met overheidsgeld overeind worden gehouden. Diverse Europese landen dreigen onder hun schuldenlasten te bezwijken. De schuldenlast raakt ons dus allemaal.

De keuze waar we nu voor staan is: ontkennen en negeren we deze werkelijkheid óf kiezen we voor verandering met een gerichte aanpak van deze schulden crisis bij overheden, bij banken en burgers. De ChristenUnie kiest met overtuiging voor het aanpakken van de schulden crisis. Of die zich nu bij burgers voordoet, of bij banken en overheden. Wij pleiten daarom voor de volgende maatregelen:

+ Aanpak van schulden bij burgers

1. Bevorder de spaarzin om schulden te voorkomen

Jongeren moeten zich al vroeg bewust zijn van de onwenselijkheid van schulden. Daarom wil de ChristenUnie dat de overheid de spaarzin van jongeren bevordert, bijvoorbeeld door de herintroductie van het zogenaamde zilvervlootsparen. Om het zilvervlootsparen weer mogelijk te maken heeft de ChristenUnie (samen met het CDA) een initiatiefwetsvoorstel ingediend. De ChristenUnie roept andere partijen op om dit initiatief te steunen.

2. Maak van studenten niet bij voorbaat schuldenaren

De ChristenUnie kiest voor het behoud van de basisbeurs (zowel in de bachelor- als de masterfase) en is tegenstander van een sociaal leenstelsel dat (uitwonende) studenten met een studieschuld van ten minste 13.000 euro opzadelt. Het behoud van de basisbeurs is een veel effectievere maatregel dan het al dan niet handhaven van de langstudeerdersboete. Die boete kun je immers in principe gewoon ontlopen door op tijd af te studeren. Er moet ook aandacht zijn voor de schulden die studenten kunnen oplopen. De overheid moet zorgen dat bijlenen via DUO niet meer automatisch kan en gebonden wordt aan strikte regels. Hiermee voorkomen we dat jonge mensen na afronding van hun studie niet alleen met een diploma, maar ook met een grote studieschuld het leven in gaan.

3. Zet in op goede en integrale schuldhelpverlening

Het aantal mensen met problematische schulden neemt momenteel snel toe. De ChristenUnie wil de samenwerking met vrijwilligers en particuliere schuldhelpverlening verbeteren en onnodige belemmeringen wegnemen om de groeiende behoefte aan hulp op te vangen. Zet meer vrijwilligers in en investeer in deskundigheidsbevordering. Maak particuliere schuldhelpverlening door gecertificeerde organisaties mogelijk. Zorg dat de schuldhelpverlening breed toegankelijk is. Studenten en ZZP'ers moeten er ook terecht kunnen.

De overheid zelf moet ook integraler werken: breng de verantwoordelijkheid voor de schuldhelpverlening onder bij één ministerie. Voer ook een sluitende schuldenregistratie in en zorg dat schulden bij o.a. de Belastingdienst, zorgverzekeraars, energiebedrijven en woningbouwverenigingen niet langer buiten beeld blijven. Bevorder hiermee dat er tijdig actief hulp wordt geboden.

4. Zorg dat hypotheekschulden snel op een houdbaar niveau komen

Een groot deel van de totale particuliere schuld van ca. 800 miljard euro zit - via afgesloten hypotheek - in onze woningen. De ChristenUnie kiest voor behoud van de hypotheekrente-aftrek, maar vindt dat bij lenen ook aflossen hoort. De ChristenUnie heeft daarom aandacht voor het wegwerken van restschulden van mensen die hun huis fors in waarde hebben zien dalen. Wij maken belastingvrije schenkingen van familieleden mogelijk om hypotheekschulden af te lossen.

Veel twintigers en dertigers hebben een hypotheekschuld die (veel) hoger is dan de waarde van hun huis. De ChristenUnie wil dat banken en verzekeraars geen boeterente in rekening brengen bij huiseigenaren die hun hypotheek willen oversluiten of vervroegd willen aflossen.

Ook moet het mogelijk worden om het werknemersdeel van de pensioenpremie - indien door de werknemer gewenst - in te zetten voor aflossing van de hypotheekschuld. Ten slotte wil de ChristenUnie dat eventuele kapitaalverzekeringen en -rekeningen zonder fiscale gevolgen gebruikt kunnen worden voor het aflossen van hypotheekschulden.

+ Voor de verandering
ChristenUnie

ACTIEPLAN AANPAK SCHULDENCRIISIS

Aanpak gericht op banken en financiële instellingen

5. Beperk de risico's, verscherp het toezicht en pak bonussen aan

De financiële sector moet weer een toonbeeld van degelijkheid worden. Het belang van de klant dient voorop te staan. Daarvoor is nodig dat banken veel evenwichtiger omgaan met risico's. Financiële instellingen moeten transparant zijn over hun kosten en rentes bij leningen dienen begrensd te worden. De ChristenUnie wil verder scherper toezicht op banken en hogere boetes voor financiële instellingen die zich niet houden aan de regels. Bonussen moeten effectief aan banden worden gelegd, bijvoorbeeld door ze te maximeren en de fiscale aftrekbaarheid van salariëring te beperken tot het vaste deel van het salaris en bonussen daarvan uit te sluiten.

6. Scheid nutsbanken van zakenbanken

Spaarbanken en zakenbanken dienen opgesplitst te worden. Klanten kunnen dan kiezen voor zekerheid zodat hun spaartegoeden geen onnodige risico's lopen. Hiermee wordt voorkomen dat met het spaargeld van eerbare burgers gestunt kan worden op financiële markten.

7. Versterk de vermogenspositie van banken

Een belangrijke oorzaak van de bankencrisis is dat banken in de problemen kwamen doordat ze zelf te weinig kapitaal aanhielden om hun leningen te financieren. De ChristenUnie wil daarom dat banken hogere kapitaalbuffers gaan aanhouden, want de eigen vermogenspositie van veel banken is onvoldoende om nieuwe schokken te kunnen opvangen.

Aanpak schulden bij overheden

8. Bouw de Nederlandse staatsschuld in de komende jaren verder af

Verdere bezuinigingen zijn onvermijdelijk om te zorgen dat de uitgaven van de overheid betaalbaar blijven en de staatsschuld niet verder oploopt.

De ChristenUnie streeft er op termijn naar dat we niet meer uitgeven dan er binnenkomt. Om de staatsschuld af te bouwen, kiest de ChristenUnie voor een wel overwogen mix van stevige bezuinigingen op de uitgaven, investeringen in een groene en sterke economie en een verantwoorde lastenontwikkeling voor burgers en bedrijven. De ChristenUnie kiest daarbij niet voor de makkelijke weg: ondanks de bezuinigingen in Nederland komt er meer geld voor ontwikkelingssamenwerking. Belangrijke randvoorwaarde bij de aanpak van de ChristenUnie is dat de koopkracht van mensen toch verbetert en dat de generaties na ons kunnen rekenen op hetzelfde niveau van voorzieningen als wijzelf.

9. Snel naar een houdbare positie van landen die bezwijken onder hun schuldenlast

In Europa neemt de ChristenUnie - waar mogelijk en verantwoord - mede verantwoordelijkheid voor het aanpakken van de financiële problemen die zijn ontstaan bij banken en landen. Voorkomen moet worden dat hulpontvangende landen door de financiële steunverlening met een enorme schuldenlast worden opgezadeld. Hiermee wordt misschien op korte termijn wel rust op financiële markten gekocht, maar op lange termijn zullen de problemen alleen nog maar groter worden. Onorthodoxe maatregelen als het kwijtschelden van schulden en een splitsing van de eurozone moeten daarom reëel onderzocht en overwogen worden.

10. Leren van het verleden: geen nieuwe kredietbubbel

Tijdens de krediet- en de daarop volgende schulden crisis zijn de korte rentes door onder andere de Europese Centrale Bank extreem verlaagd. Hiermee is geld erg goedkoop geworden en wordt het maken van schulden bevorderd. De ChristenUnie wil in de toekomst voorkomen dat geld te lang goedkoop wordt gehouden, waardoor de kiem voor een volgende crisis wordt gelegd.

 Voor de verandering
ChristenUnie